

بررسی رابطه‌ی اعتماد اجتماعی و مشارکت ورزشی زنان در جامعه

شهری ایران

سیروس احمدی^۱

Sahmadi@mail.yu.ac.ir

سعید کارگر^۲

چکیده:

پژوهش حاضر به بررسی رابطه‌ی اعتماد اجتماعی و مشارکت ورزشی در بین زنان در جامعه شهری ایران پرداخته است. روش تحقیق، پیمایش است. جامعه آماری، زنان ۳۰-۱۵ ساله شهر جهرم هستند که ۳۳۶ نفر به عنوان نمونه تعیین و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه‌ای مشتمل بر دو مقیاس نگرش به مشارکت ورزشی و اعتماد اجتماعی می‌باشد که جهت تعیین اعتبار آن از روش اعتبار سازه به کمک تکنیک تحلیل عاملی، و برای تعیین پایایی، از شیوه‌ی هم‌هنگ درونی به روش آلفای کرانباخ استفاده شده است. نتایج توصیفی پژوهش بیانگر آن است که نگرش زنان به مشارکت ورزشی در سطح پایینی است. اما نتایج تحلیلی پژوهش، نشان داد که اعتماد اجتماعی بر نگرش زنان به مشارکت ورزشی تأثیر دارد. در بین متغیرهای جمعیتی، فقط بین سن، تأهل و تحصیلات، بانگرش زنان به مشارکت ورزشی رابطه‌ی معنادار وجود دارد. تبیین متغیر وابسته بر حسب مجموع متغیرهای مستقل با استفاده از رگرسیون چند متغیره به روش مرحله‌ای، بیانگر آن است که دو متغیر سن و اعتماد نهادی، به ترتیب قوی‌ترین پیش‌بینی کننده‌ها هستند و ۰/۰۶۹ از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کنند. در پایان، یافته‌های تحقیق با نتایج تحقیقات مشابه، مقایسه گردیده و پیشنهادهای جهت گسترش مشارکت ورزشی زنان ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: اعتماد اجتماعی - اعتماد نهادی - مشارکت - اعتماد بین فردی - ورزش..

^۱ - استادیار جامعه شناسی دانشگاه یاسوج

^۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه شناسی

مقدمه

از اواسط قرن بیستم، ورزش به عنوان یکی از نهادهای مهم اجتماعی مطرح گردید و به طور چشمگیری گسترش یافت و به این ترتیب زنان نیز امکان یافتند تا در فعالیتهای ورزشی شرکت نمایند. اما مشارکت زنان در فعالیتهای ورزشی چه در بعد حرفه‌ای و چه در بعد عمومی یا همگانی، تقریباً در تمام دنیا محدود است و نرخ مشارکت ورزشی آنها مطلوب نیست [۹]. مثلاً ۴۷ درصد زنان بریتانیایی در هیچ فعالیت ورزشی منظم حتی پیاده روی نیز شرکت نمی‌کنند [۲۷]. کوهن و همکاران [۲۶] معتقدند در بسیاری از جوامع حتی جوامع توسعه یافته فرصت‌های زنان برای مشارکت ورزشی کمتر از مردان می‌باشد. بر اساس شواهد، نرخ مشارکت زنان ایرانی نیز در فعالیتهای ورزشی پایین است [۲۱]. با توجه به این که سلامت زنان به عنوان نیمی از افراد جامعه و نیز مادران فرزندان، برای هر جامعه ضروری است و انجام فعالیتهای ورزشی می‌تواند به نحو مناسبی به این نیاز پاسخ دهد، جوامع مختلف تلاش کرده‌اند مشارکت ورزشی را به ویژه در بعد عمومی گسترش دهند [۳۸]. به گونه‌ای که نرخ مشارکت در ورزش‌های همگانی در روسیه به ۹/۸ درصد، در آلمان به ۲۸/۵ درصد [۳۵]، در ایتالیا به ۳۰ درصد، در کانادا به ۳۴ درصد، در نروژ به ۴۱ درصد، در دانمارک به ۴۵ درصد، در استرالیا به ۵۲ درصد، در هنگ کنگ به ۵۴ درصد، و در ژاپن به ۶۸ درصد [۲۹]، [۲۳] رسیده است. اما نرخ مشارکت در ورزش‌های همگانی در ایران کمتر از ۱۰ درصد است و سهم زنان نیز در این فعالیتهای چشمگیر نمی‌باشد. شرکت زنان در فعالیتهای ورزشی تابع عوامل متعددی است اما فرض اساسی پژوهش حاضر این است که مشارکت ورزشی زنان پیوند نزدیکی با اعتماد اجتماعی دارد. با این تفصیل هدف اصلی مقاله حاضر این است که مشارکت ورزشی در بین زنان در جامعه شهری ایران را بررسی و ارتباط آن را با اعتماد اجتماعی آشکار سازد.

مبانی نظری

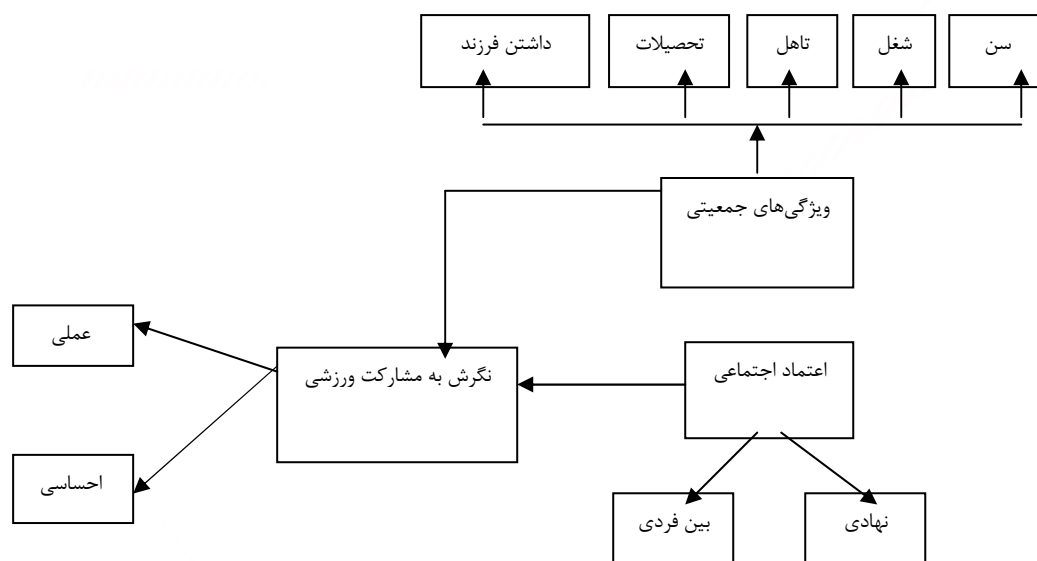
برخی اندیشمندان، مشارکت را بر مبنای اعتماد، تبیین می‌کنند و معتقدند اعتماد، پیش شرط مشارکت در فعالیتهای اجتماعی است [۳۱]، [۱۹] چرا که اعتماد کردن، نوعی روحیه‌ی جمعی ایجاد می‌کند و زمینه را برای مشارکت، فراهم می‌سازد [۱۲]. اینگلهارت [۶] رابطه بین اعتماد و مشارکت را مورد توجه قرار می‌دهد و معتقد است که مشارکت، توأم با حس اعتماد است و به واسطه اعتماد، رفتارها قابل پیش‌بینی می‌گردد و حوزه کنش و تصمیم‌گیری تقویت می‌گردد. پارسونز اعتماد را عامل ایجاد اتحاد، انسجام اجتماعی، ثبات و نظم و جانشین اعتماد را برای رشد و گسترش روابط و مشارکت‌ها ضروری می‌داند [۵]. پاکستان اعتماد را از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در نظر می‌گیرد [۳۳]. اعتماد اجتماعی در ایجاد حس مشارکت و تعاون نقش مؤثری دارد و به گروه‌های مختلف اجتماعی کمک می‌کند تا علایق و منافع خود را مطابق امیال و علایق دیگران کنند و فرصت لازم را در اختیار برنامه‌ریزان اجتماعی قرار می‌دهد تا به اهداف اجتماعی خود راحت‌تر دست یابند [۴]. شولتز می‌گوید: «وجود اعتماد باعث پیدایش آرامش، امنیت و سلامتی روان خواهد گردید. در جامعه‌ای که اعتماد وجود داشته باشد افراد کمتر دغدغه‌هایی نظیر به مخاطره افتادن نیازها و خواسته‌های خود را دارند» [۱۴]. اعتماد لازمه شکل‌گیری پیوندها و معاهدات اجتماعی است. اعتماد اجتماعی، ایجاد کننده تعاون و همیاری است و فقط در این حالت است که در عین وجود تفاوت‌ها قادر به حل مشکلات و انجام تعهدات اجتماعی می‌شود [۳]. پاتنام در مورد رابطه‌ی مشارکت و اعتماد به یک رابطه‌ی خطی معتقد نبوده، بلکه به رابطه متقابل این عوامل توجه دارد. «اعتماد اجتماعی، هنجارهای معامله متقابل، شبکه‌های مشارکت مدنی و همکاری موفقیت‌آمیز، متقابلاً یکدیگر را تقویت می‌کنند». پاتنام، بقا و پایداری تعاون و همکاری هدفمند را در گرو اعتماد اجتماعی می‌داند [۷]. بنابراین اعتماد لازمه مشارکت افراد در

امور محسوب می‌شود؛ به عبارت دیگر، برای انسجام، نظم و توسعه همه جانبه که در آن همه آحاد جامعه مشارکت فعال داشته باشند، افزایش این عنصر (اعتماد اجتماعی) ضرورت دارد.

مدل تحلیلی پژوهش

با توجه به مبانی نظری مطرح شده، نظریه اعتماد اجتماعی جهت تبیین مشارکت ورزشی زنان، انتخاب و مدل تحلیلی پژوهش به شرح زیر ترسیم شده است.

فرضیات و سوالات تحقیق

- بین اعتماد اجتماعی و نگرش زنان به مشارکت ورزشی رابطه‌ی وجود دارد.
- در قالب این فرضیه کلی دو فرضیه ویژه نیز مورد نظر می‌باشد.
- بین اعتماد بین فردی و نگرش زنان به مشارکت ورزشی رابطه‌ی وجود دارد.
- بین اعتماد نهادی و نگرش زنان به مشارکت ورزشی رابطه‌ی وجود دارد.
- آیا بین ویژگی‌های فردی جمعیتی زنان (سن، وضع تاهل، تحصیلات، داشتن فرزند، وضع اشتغال) و نگرش آن‌ها به مشارکت ورزشی رابطه‌ای وجود دارد؟

روش شناسی

روش به کار رفته در این پژوهش، روش پیمایشی است. جامعه آماری، کلیه‌ی زنان ۳۰-۱۵ ساله شهر جهرم است که بر اساس سرشماری سال ۱۳۸۵ تعداد آن‌ها ۲۳۲۶۲ نفر بوده است. جهت تعیین اندازه‌ی نمونه با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران، و تعیین مقادیر $P = 0/3$ و $q = 0/7$ بر اساس تحقیقات پیشین، $d = 0/05$ و $t = 1/96$ اندازه‌ی نمونه ۳۲۲ نفر به دست آمد اما برای دستیابی به برآوردی دقیق‌تر، اندازه نمونه به ۳۵۰ نفر افزایش یافت. شیوه‌ی نمونه‌گیری، تصادفی چند مرحله‌ای است و جهت انجام آن، ابتدا نقشه شهر مدرج و محورهای X و Y بر روی آن مشخص گردید. سپس به طور تصادفی ۱۰ نقطه بر روی محور X و ۱۰ نقطه بر روی محور Y انتخاب شدند و محل تقاطع آن‌ها به عنوان محل نمونه‌گیری انتخاب گردیدند. در مجموع

در ده نقطه شهر تعداد ۳۵۰ نفر مورد مراجعه قرار گرفتند که فقط ۳۳۶ نفر حاضر به پاسخگویی شدند و اطلاعات از آنان جمع آوری گردید. ابزار سنجش، پرسشنامه‌ای مشتمل بر دو مقیاس نگرش به مشارکت ورزشی (نگرش احساسی ۵ گویه، نگرش عملی ۷ گویه)، و اعتماد اجتماعی (اعتماد بین شخصی ۵ گویه، اعتماد نهادی ۵ گویه) می‌باشد که بر اساس طیف ارزیابی پنج درجه‌ای لیکرت (کاملاً موافق = ۵، موافق = ۴، بی نظر = ۳، مخالف = ۲ و کاملاً مخالف = ۱) درجه‌بندی شدند. برای سنجش اعتماد اجتماعی از ۸ گویه در قالب طیف لیکرت اندازه‌گیری شده است که دامنه نمرات می‌تواند از (۸) حداقل و (۴۰) حداکثر باشد، در این پژوهش اعتماد در قالب دو سنجش اعتماد بین شخصی (interpersonal Trust) و اعتماد نهادی (institutional Trust) مورد سنجش قرار گرفته است [۱۲]. برای سنجش نگرش به مشارکت ورزشی از ۱۰ گویه در قالب طیف لیکرت اندازه‌گیری استفاده شده است، که دامنه نمرات می‌تواند از (۱۰) حداقل و (۵۰) حداکثر باشد. در این پژوهش نگرش به مشارکت ورزش در قالب دو بعد نگرش احساسی و نگرش عملی به ورزش مورد سنجش قرار گرفته است. تکنیک گردآوری اطلاعات مصاحبه حضوری می‌باشد، و در روش اسنادی از تکنیک فیش برداری استفاده شده است. جهت تعیین اعتبار آن از اعتبار سازه به روش تحلیل عاملی، و برای تعیین پایایی آن از هم‌آهنگی درونی به روش آلفای کرونباخ استفاده شده است که نتایج آن در جدول شماره ۱ خلاصه شده است.

جدول شماره ۱ تعیین اعتبار و پایایی مقیاس‌های اعتماد اجتماعی و نگرش به مشارکت ورزشی

ضریب ضریب	ضریب ضریب	واریانس تبیین شده	مقدار ویژه	عامل ها		نگرش به مشارکت ورزشی		
				احساسی	عملی			
				وزن عاملی	وزن عاملی			
۰/۷۸۶	۰/۸۳	۳۱/۵	۳/۸		۰/۷۷۹	می خواهم به عضویت یک تیم ورزشی درآیم		
					۰/۷۵۹	سعی می کنم با ورزش بدنم را آماده نگه دارم		
					۰/۷۵۵	می خواهم سکوهای افتخار ورزشی کسب کنم		
					۰/۷۲۹	برای ورزش به باشگاه می روم		
					۰/۶۸۰	به طور منظم ورزش می کنم		
					۰/۶۲۲	می خواهم از طریق ورزش امرار معاش کنم		
		۰/۶۵۶	موفقیت ورزشی لذت بخش است					
		۰/۵۳۵	ورزش بیش از هر فعالیت دیگری جذاب است					
	۰/۵۲	۱۲/۱	۱/۴	۰/۵۲۱	فعالیت های ورزشی بیشتر مردانه هستند			
				۰/۵۰۵	فعالیت های ورزشی پر تنش هستند			
			۰/۷۹۳		آزمون KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه			
				Chi-square = ۱۰۳۶	Df = ۶۶	Sig = ۰/۰۰۰	آزمون Bartlett جهت درست بودن تفکیک عامل ها	
							اعتماد اجتماعی	
							اعتماد به پلیس	
							اعتماد به پرستاران	
۰/۷۴	۲۶/۳	۲/۶			۰/۷۴۰	۰/۷۱۵	۰/۷۰۸	اعتماد به پزشکان

۰/۶۰۹	۰/۵۵	۱۴/۷	۱/۵	۰/۶۷۷	اعتماد به قضات
				۰/۵۰۷	اعتماد به معلمان
				۰/۷۰۸	دربین دوستان به سختی پایبندی به قول و قرار وجود دارد
				۰/۶۹۱	به سختی می توان به دیگران اعتماد کرد
				۰/۶۳۴	غریبه ها قابل اعتماد نمی باشند
۰/۷۳۰					آزمون KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه
Chi-square = ۴۷۹	Df = ۴۵		Sig = ۰/۰۰۰		آزمون Bartlett جهت درست بودن تفکیک عامل ها

بر اساس نتایج به دست آمده، مقدار آزمون KMO برای سازه نگرش به مشارکت ورزشی (۰/۷۹۳) و برای سازه اعتماد اجتماعی (۰/۷۳۰) است که بیانگر کفایت اندازه‌ی نمونه است. به علاوه شاخص مجذور کای برای آزمون کرویت بارلت، برای هر دو سازه ($P < ۰/۰۰۰$) است که به لحاظ آماری معنی دار است و نشان می دهد بین متغیرها همبستگی وجود دارد. تحلیل عاملی مورد نظر از نوع تاییدی است و با توجه به ابعادی که برای هر سازه تعریف شده بود تعداد عامل‌ها نیز به همان اندازه در نظر گرفته شد که عوامل و مؤلفه‌های مربوط به هر کدام مشخص شده است. در مجموع در مقیاس نگرش به مشارکت ورزشی ۲ گویه، و در مقیاس اعتماد اجتماعی هم ۲ گویه نسبت به آن چه در ابتدا طراحی شده بودند به دلیل نداشتن بار عاملی یا همبستگی داشتن با عواملی غیر از آن چه پیش‌بینی شده بودند، از مدل حذف گردیدند. نتایج تحلیل عاملی بیانگر آن است که میزان واریانس تبیین شده در سازه‌ی نگرش به مشارکت ورزشی (۴۳/۶ درصد) و در سازه اعتماد اجتماعی (۴۱ درصد) است. پایداری هر یک از سازه‌ها نیز محاسبه شده است که مقدار آن در سازه‌ی نگرش به مشارکت ورزشی (۰/۷۸۶) و در سازه اعتماد اجتماعی (۰/۶۰۹) است. جهت آزمون فرضیات با توجه به نوع داده‌ها، از روش‌های آماری تی مستقل، تحلیل واریانس یک طرفه، تحلیل رگرسیون ساده و چند متغیره، استفاده شده است.

3rd Urban Planning and Management Conference

20-21 April 2011, Mashhad - IRAN

یافته‌های توصیفی

بر اساس نتایج توصیفی، از مجموع ۳۳۶ نفر پاسخگو ۱۴۲ نفر (۴۲/۳ درصد) متاهل، ۱۹۴ نفر (۵۷/۷ درصد) مجرد، ۶۵ نفر (۱۹/۳ درصد) شاغل، ۲۷۱ نفر (۸۰/۷ درصد) غیر شاغل، ۹۵ نفر (۲۸/۳ درصد) دارای فرزند، و ۲۴۱ نفر (۷۱/۷ درصد) بدون فرزند بوده‌اند. میانگین سنی پاسخگویان ۲۲/۶ سال و میانگین تحصیلات آن‌ها که بر حسب تعداد سال‌های تحصیل سنجش شده بود ۱۳ سال بوده است. اما براساس نتایج توصیفی سازه‌های تحقیق، میانگین نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی ۲۹/۲ و میانگین اعتماد اجتماعی ۱۸/۸ است.

یافته‌های تحلیلی

- بررسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و نگرش زنان به مشارکت ورزشی

با توجه به این که اعتماد اجتماعی در دو بعد نهادی و بین شخصی، و مشارکت ورزشی در دو بعد احساسی و عملی سنجش شده است، رابطه دوسازه به طور کلی و نیز ابعاد آن‌ها به طور مجزا محاسبه شده است که نتایج آن به شرح جدول شماره ۲ است.

جدول شماره (۲) بررسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و نگرش زنان به مشارکت ورزشی

sig	مقدار t	sig	مقدار f	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
۰/۰۰۶	۲/۷۷۹	۰/۰۰۶	۷/۷۲۶	۰/۰۲۰	۰/۱۵۰	اعتماد اجتماعی (کل) مشارکت ورزشی (کل)
۰/۳۵۸	۰/۹۲۱	۰/۳۵۸	۰/۸۴۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۰	بین شخصی مشارکت احساسی
۰/۱۴۳	۱/۴۶۹	۰/۱۴۳	۲/۱۵۹	۰/۰۰۳	۰/۰۸۰	بین شخصی مشارکت عملی
۰/۰۰۱	۳/۲۲۶	۰/۰۰۱	۱۰/۴۰۵	۰/۰۲۷	۰/۱۷۴	نهادی مشارکت احساسی
۰/۲۳۵	۱/۱۹۰	۰/۲۳۵	۱/۴۱۵	۰/۰۰۱	۰/۰۶۵	نهادی مشارکت عملی

بر اساس نتایج جدول، رابطه‌ی اعتماد اجتماعی (مجموع ابعاد) و مشارکت ورزشی (مجموع ابعاد) معنادار است و طی آن اعتماد اجتماعی می‌تواند تغییرات واریانس نگرش زنان به مشارکت ورزشی را تبیین نماید. بررسی روابط بین ابعاد دو سازه بیانگر این است که رابطه‌ی اعتماد بین شخصی با مشارکت عملی و احساسی معنادار نیست. اما رابطه‌ی اعتماد نهادی با مشارکت احساسی، معنادار است و با مشارکت عملی معنادار نیست. بنابراین با افزایش اعتماد نهادی، مشارکت احساسی نیز افزایش می‌یابد.

- بررسی رابطه‌ی متغیرهای جمعیتی و نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی

رابطه‌ی پنج متغیر جمعیتی سن، تاهل، تحصیلات، وضع اشتغال، و داشتن فرزند، با نگرش زنان به مشارکت ورزشی (مجموع ابعاد) مورد سنجش قرار گرفته است که نتایج آن در جداول شماره ۳ و ۴ انعکاس یافته است. بر اساس نتایج به دست آمده، رابطه سن، تحصیلات، وضع تاهل، با نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی، معنادار است و طی آن با افزایش سن و تحصیلات، نگرش به مشارکت ورزشی افزایش یافته است. به علاوه نگرش زنان متأهل به مشارکت ورزشی مثبت‌تر از نگرش زنان مجرد است.

جدول شماره (۳) بررسی رابطه بین سن و تحصیلات با نگرش به مشارکت ورزشی

Sig	t	Sig	F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
۰/۰۰۰	۴/۷	۰/۰۰۰	۲۲/۲	۰/۰۶۰	۰/۲۵۰	سن مشارکت ورزشی (مجموع ابعاد)
۰/۰۰۳	۳/۱	۰/۰۰۳	۹/۱	۰/۰۲۴	۰/۱۶۳	تحصیلات مشارکت ورزشی (مجموع ابعاد)

جدول شماره (۴) بررسی مقایسه میانگین افراد متاهل - مجرد، شاغل - غیر شاغل، و دارای فرزند - بدون فرزند، در مشارکت

ورزشی

Sig	df	مقدار t	انحراف معیار	میانگین مشارکت ورزشی	متغیر
۰/۰۲۶	۳۳۴	۲/۲	۵/۸	۳۰/۷	متاهل
			۶/۴	۲۸/۶	مجرد
۰/۰۷۳	۳۳۴	-۱/۸	۶/۱	۲۸/۹	غیر شاغل
			۶/۷	۳۰/۵	شاغل
۰/۲۱۷	۳۳۴	-۱/۲	۶/۳۰۶	۲۹/۰۲	بدون فرزند
			۵/۹۸۳	۲۹/۹۵	دارای فرزند

- تبیین نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی

به منظور بررسی رابطه‌ی مجموع متغیرهای مستقل با نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی و تعیین این که متغیرهای مستقل در مجموع تا چه اندازه قادر به تبیین نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی هستند، و کدام یک از آن‌ها پیش‌بینی کننده قوی‌تری است از روش تحلیل رگرسیون چند متغیره به روش مرحله‌ای استفاده گردید که نتایج آن به شرح جداول زیر است.

3rd Urban Planning and Management Conference

جدول شماره ۵ تبیین نگرش زنان به مشارکت ورزشی (کل) بر حسب مجموع متغیرهای مستقل

مرحله	پیش بینی کننده‌ها	Beta	t	sig	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	F	sig
اول	سن	۰/۲۵۰	۴/۷۱۴	۰/۰۰۰	۰/۲۵۰	۰/۰۶۰	۲۲/۲۱۸	۰/۰۰۰
	سن	۰/۲۴۶	۴/۶۶۶	۰/۰۰۰	۰/۲۷۴	۰/۰۶۹	۱۳/۴۶۶	۰/۰۰۰
دوم	اعتماد نهادی	۰/۱۱۲	۲/۱۱۷	۰/۰۳۵				

بر اساس نتایج جدول شماره (۵) ، قوی‌ترین پیش‌بینی کننده‌ی نگرش زنان نسبت به مشارکت ورزشی، سن است. این متغیر به تنهایی ۰/۰۶۰ از واریانس نگرش زنان به مشارکت ورزشی را تبیین می‌کند. در مرحله دوم با ورود متغیر اعتماد نهادی به مدل ، ضریب تعیین به ۰/۰۶۹ می‌رسد که نشان می‌دهد ۰/۰۰۹ به قدرت پیش‌بینی کننده‌ی افزوده است. با این تفصیل دو

متغیر سن، و اعتماد نهادی، به ترتیب قوی ترین پیش بینی کننده های نگرش زنان به مشارکت ورزشی هستند و قادرند ۰/۰۶۹ از تغییرات آن را تبیین کنند.

جدول شماره (۶) تبیین مشارک احساسی بر حسب مجموع متغیرهای مستقل

مرحله	پیش بینی کننده ها	Beta	t	sig	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	F	sig
اول	اعتماد نهادی	۰/۱۷۴	۳/۲۲۶	۰/۰۰۱	۰/۱۷۴	۰/۰۲۷	۱۰/۴۰۵	۰/۰۰۱

بر اساس جدول شماره ۶ از مجموع متغیرهای مستقل تنها رابطه اعتماد نهادی با نگرش زنان نسبت به مشارکت احساسی، معنا دار است و این متغیر قادر است ۰/۰۲۷ از واریانس متغیر وابسته را تبیین نماید.

جدول شماره (۷) تبیین مشارکت عملی بر حسب مجموع متغیرهای مستقل

مرحله	پیش بینی کننده ها	Beta	t	sig	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	F	sig
اول	سن	۰/۲۷۴	۵/۱۹۹	۰/۰۰۰	۰/۲۷۴	۰/۰۷۲	۲۷/۰۳۱	۰/۰۰۰

بر اساس جدول شماره ۷ از مجموع متغیرهای مستقل تنها رابطه سن با نگرش زنان نسبت به مشارکت عملی، معنا دار است و این متغیر قادر است ۰/۰۷۲ از واریانس متغیر وابسته را تبیین نماید.

نتیجه گیری

- بر اساس نتایج توصیفی تحقیق، میانگین نگرش زنان جوان به مشارکت ورزشی بر روی مقیاسی با دامنه ۵۰-۱۰ و میانگین واقعی ۳۰ برابر با ۲۹/۲ است که نشان می دهد زنان نگرش مناسبی نسبت به مشارکت ورزشی ندارند. این یافته ی تحقیق با نتایج پژوهش شادی طلب [۱۱] که نشان می دهد مشارکت ورزشی زنان کمتر از حد متوسط است، و با نتایج تحقیقات دوفرانس [۹] که معتقد است مشارکت زنان در فعالیت های ورزشی تقریباً در تمام دنیا محدود است، انطباق دارد و آن را تایید می کند. به علاوه، نتایج تحقیق نشان می دهند، مشارکت احساسی زنان در ورزش نیز بر روی مقیاسی با دامنه ۲۰-۴ برابر با ۱۱ و مشارکت عملی زنان در ورزش بر روی مقیاسی با دامنه ۳۰-۶ برابر ۱۸/۳ است که بیانگر این است که نگرش زنان به مشارکت ورزشی در ابعاد دو گانه (احساسی و عملی) نیز در سطح متوسط و پایینی است.

- میانگین اعتماد اجتماعی زنان جوان بر روی مقیاسی با دامنه ی ۴۰-۸ و میانگین واقعی ۲۴ برابر با ۱۸/۸ است که نشان می دهد اعتماد اجتماعی زنان در سطح پایینی است. به علاوه، اعتماد نهادی بر روی مقیاسی با دامنه ۲۵-۵ و میانگین واقعی ۱۵ برابر با ۱۲/۸ و اعتماد بین شخصی بر روی مقیاسی با دامنه ی ۱۵-۳ و میانگین واقعی ۹ برابر با ۵/۹ است که نشان می دهد اعتماد اجتماعی در ابعاد دو گانه در سطح پایینی است.

- اعتماد اجتماعی بر مشارکت ورزشی زنان تاثیر دارد. به عبارت دیگر هر چه اعتماد اجتماعی افزایش می یابد، مشارکت ورزشی زنان بیشتر می شود. این یافته تحقیق با پژوهش شارع پور و حسینی راد [۱۳] که نشان می دهند افزایش اعتماد اجتماعی اثر فرایندهای بر مشارکت ورزشی دارد، و نیز با نتایج پژوهش دهقان و غفاری [۱۰] و ازکیا و غفاری [۲] که نشان

می دهند اعتماد اجتماعی رابطه معناداری با مشارکت اجتماعی دارد، همچنین با نظریه پاتنام [۳۴] در زمینه پیوندهای افقی که معتقد است اعتماد در گروه دوستان، اثر فزاینده‌ای در مشارکت ورزشی دارد، و نیز با تحقیقات سیپل [۳۶] که مشخص شده افراد فعال در حوزه‌ی ورزش، سرمایه اجتماعی بیشتر و در نتیجه از اعتماد بیشتری برخوردارند و علاقه بیشتری به جهان پیرامون خود از جمله سیاست دارند، منطبق است و آن‌ها را تایید می‌کند.

- بررسی رابطه‌ی ابعاد دو متغیر اعتماد اجتماعی و نگرش به مشارکت ورزشی نیز نشان می‌دهد اعتماد نهادی بر مشارکت احساسی تاثیر مثبت دارد. یعنی هر چه اعتماد نهادی بیشتر باشد مشارکت احساسی زنان نیز بیشتر می‌شود. اما اعتماد بین شخصی بر مشارکت احساسی تاثیر ندارد. از سوی دیگر اعتماد نهادی و اعتماد بین شخصی بر نگرش زنان به مشارکت عملی در ورزش تاثیر مثبت و معنادار ندارند.

- سن بر نگرش زنان به مشارکت ورزشی تاثیر می‌گذارد و طی آن با افزایش سن، نمرات نگرش زنان به مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود. این یافته‌ی تحقیق با پژوهش احسانی و همکاران [۱]، مظفری و همکاران [۲۲] و نیز جکسون [۳۰]، صفانیا [۱۷] که معتقدند افزایش سن مانع ورزش کردن نیست، همچنین با نتایج پژوهش عطارزاده حسینی و سهرابی [۱۸] که معتقدند سن رابطه معناداری با گرایش به فعالیت‌های ورزشی دارد منطبق است و آن را تایید می‌کند منطبق است و آن را تایید می‌کند. اما با پژوهش لهسایی‌زاده و همکاران [۲۰] که معتقدند بین سن و علاقمندی به ورزش رابطه‌ی وجود ندارد، منطبق نیست.

- وضع تاهل بر نگرش زنان به مشارکت ورزشی تاثیر دارد. به عبارت دیگر نگرش به مشارکت ورزشی در بین زنان متأهل بیشتر از زنان مجرد است. این امر که احتمالاً ناشی از استقلال بیشتر زنان پس از ازدواج یا ضرورت بیشتر پرداختن به ورزش به دلیل آمادگی برای بارداری است، با نتایج پژوهش شادی طلب [۱۱] و وحیدا و همکاران [۲۵] که نشان می‌دهد وضع تاهل بر مشارکت ورزشی تاثیر دارد و زنان متأهل، تمایل بیشتری به ورزش دارند منطبق است و آنها را تایید می‌کند. اما با نتایج تحقیق احسانی و همکاران [۱] که نشان می‌دهند زنان متأهل نسبت به مجردها امکان ورزشی کمتری دارند انطباق ندارد.

- میزان تحصیلات بر نگرش زنان به مشارکت ورزشی تاثیر دارد و بر اساس آن با افزایش میزان تحصیلات، نمرات نگرش زنان به مشارکت ورزشی بیشتر شده است. این یافته‌ی تحقیق با نتایج پژوهش دستغیب [۸]، احسانی و همکاران [۱]، مظفری و همکاران [۲۲] و پاراگال^۳ و همکاران [۳۲] که نشان می‌دهند با افزایش تحصیلات، میزان مشارکت افزایش می‌یابد، گراتون و تاپس [۲۸] که با تجزیه و تحلیل داده‌های آماری مرکز آمار انگلیس به این نتیجه رسیدند که هر چه تحصیلات افراد بالاتر می‌رود، نسبت به افراد دارای تحصیلات پایین، بیشتر در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند، همچنین با نتایج تحقیقات تورکیلدنسن [۳۷] که نشان داد نوع و مدت زمان تحصیل به طور معنی‌داری با شرکت در فعالیت‌های ورزشی رابطه دارد، منطبق است. اما با نتایج پژوهش مظفری و همکاران [۲۴] که نشان می‌دهد بین گرایش به فعالیت‌های ورزشی و سطح تحصیلات رابطه معناداری وجود ندارد، منطبق نمی‌باشد.

- وضع شغل در نگرش زنان به مشارکت ورزشی تاثیر ندارد و طی آن زنان شاغل و غیر شاغل به لحاظ نگرش نسبت به مشارکت ورزشی وضعیت مشابهی دارند. این یافته‌ی پژوهش با نتایج پژوهش احسانی و همکاران [۱] که معتقدند رابطه بین وضع اشتغال و مشارکت ورزشی زنان معنادار نیست، پژوهش عطارزاده حسینی و سهرابی [۱۸] که تفاوت معناداری بین شغل و گرایش به فعالیت‌های ورزشی مشاهده نکردند، انطباق دارد.

^۳ - Paragal

- داشتن فرزند تأثیری بر نگرش زنان به مشارکت ورزشی زنان ندارد و زنان دارای فرزند و زنان فاقد فرزند، به لحاظ نگرش نسبت به مشارکت ورزشی، وضعیت مشابهی دارند. این یافته‌ی تحقیق که بیانگر این نکته اساسی است که داشتن فرزند نمی‌تواند مانعی بر سر راه انجام فعالیت‌های ورزشی باشد، با نتایج پژوهش احسانی و همکاران [۱] که نشان دادند داشتن فرزند تأثیری بر مشارکت ورزشی زنان ندارد منطبق است، و آن را تایید می‌کند.

- تبیین نگرش به مشارکت ورزشی (مجموع ابعاد) بر حسب مجموع متغیرهای مستقل با استفاده از رگرسیون چند متغیره به روش مرحله‌ای، بیانگر آن است که دو متغیر سن، و اعتماد نهادی، به ترتیب، قوی‌ترین پیش‌بینی کننده‌های نگرش نسبت به مشارکت ورزشی هستند و قادرند ۰/۰۶۹ / از تغییرات واریانس مشارکت ورزشی زنان را تبیین نمایند.

پیشنهادهای

گسترده‌گی و پیچیدگی مسائل شهری، مدیریت امور شهری را به یک ضرورت اجتناب ناپذیر تبدیل کرده است. مدیریت شهری در راستای ارتقای شرایط کار و زندگی جمعیت شهری [۱۵] و پاسخ به مسائل شهری [۶] ناگزیر است اقدامات متعددی انجام دهد. با توجه به ضرورت انکار ناپذیر ورزش و فعالیت‌های ورزشی به ویژه برای زنان به عنوان نیمی از جمعیت شهری، و مادران فرزندان آینده، توجه به فعالیت‌های ورزشی و تلاش در جهت گسترش آن در محیط شهری، از اهمیت زیادی برخوردار است. نتایج تحقیق، از یک سو بیانگر ضعف مشارکت ورزشی زنان و اعتماد اجتماعی آنان در جامعه شهری و از سوی دیگر نشان دهنده رابطه معنادار این دو متغیر است که طی آن با افزایش اعتماد اجتماعی زنان، نگرش آنان به مشارکت ورزشی، مثبت‌تر می‌شود. با این تفاسیل پیشنهاد می‌شود مدیریت شهری اولاً نسبت به ضعف مشارکت ورزشی زنان توجه بیشتری مبذول دارد و با توجه به یافته‌های این پژوهش نسبت به تقویت اعتماد در مناسبات اجتماعی، در راستای گسترش بیشتر مشارکت ورزشی در بین زنان اهمیت بیشتری قائل شود.

- تبیین نگرش به مشارکت ورزشی بر حسب مجموع متغیرهای مستقل، بیانگر آن است که متغیرهای به کار رفته در پژوهش، تنها قادر به تبیین ۰/۰۶۹ از تغییرات متغیر وابسته هستند و بخش قابل توجهی از تغییرات نگرش به مشارکت ورزشی، ناشی از سایر متغیرهاست که در این پژوهش مورد نظر قرار نگرفته‌اند. بر این اساس پیشنهاد می‌شود در راستای تبیین دقیق‌تر موضوع مشارکت ورزشی زنان، تحقیقات در این حوزه ادامه یافته و عوامل اجتماعی دیگری نیز مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- ۱- احسانی، محمد، کوزه چیان، هاشم، کشگر، سارا. (۱۳۸۶). «بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل بازدارنده و میزان مشارکت زنان شهر تهران در فعالیت های ورزشی تفریحی». مجله پژوهش در علوم ورزشی. شماره ۱۷، صص ۸۷-۶۳.
- ۲- ازکیا، مصطفی، غفاری، غلامرضا. (۱۳۸۰). «بررسی رابطه بین اعتماد و مشارکت اجتماعی در نواحی روستایی شهر کاشان». مجله نامه علوم اجتماعی، شماره ۱۷، صص ۳۱-۳.
- ۳- اکبری، امین. (۱۳۸۳). «نقش سرمایه اجتماعی در مشارکت، بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر مشارکت سیاسی - اجتماعی». دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.
- ۴- الوانی، مهدی و همکار. (۱۳۸۰). «مدیریت دولتی و اعتماد عمومی». فصلنامه دانش و مدیریت. شماره ۵۵.

- ۵- انعام، راحله. (۱۳۸۰). «بررسی اعتماد بین شخصی در بین روستائیان شهریار». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا س، تهران.
- ۶- اینگلهارت، رونالد. (۱۳۷۳). تحول فرهنگی در جامعه پیشرفته صنعتی. ترجمه: مریم وتر. تهران: کویر. ص ۳۷۸.
- ۷- پاتنام، روبرت. (۱۳۸۰). دموکراسی و سنت های مدنی. ترجمه: محمد تقی دلفروز. تهران: دفتر مطالعات و تحقیقات سیاسی وزارت کشور ص ۳۰۹.
- ۸- دستغیب، فاطمه. (۱۳۸۷). «موانع اجتماعی- فرهنگی توسعه ورزش بانوان». پایان نامه کارشناسی ارشد جامعه شناسی، دانشگاه آزاد تهران مرکز.
- ۹- دوفرانس، ژاک. (۱۳۸۵). جامعه شناسی ورزش. ترجمه: عبدالحسین نیک گهر. تهران: توتیا، ص ۳۷.
- ۱۰- دهقان، علیرضا. غفاری، غلامرضا. (۱۳۸۴). «تبیین مشارکت اجتماعی- فرهنگی دانشجویان علوم پزشکی شهر تهران». مجله جامعه شناسی ایران. دوره ششم، شماره ۱، صص ۶۷-۹۸.
- ۱۱- شادی طلب، ژاله. (۱۳۸۲). «مشارکت اجتماعی زنان». مجله پژوهش زنان. دوره اول، شماره ۷، صص ۱۷۶-۱۴۱.
- ۱۲- شارع پور، محمود. (۱۳۸۰). فرسایش سرمایه اجتماعی و پیامدهای آن. تهران: نامه انجمن جامعه شناسی ایران.
- ۱۳- حسینی راد، علی. (۱۳۸۷). «بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و مشارکت ورزشی، مطالعه موردی شهروندان ۲۹-۱۵ ساله شهر بابل». مجله حرکت، شماره ۳۷، صص ۱۵۳-۱۳۱.
- ۱۴- شولتز، دوان و همکار. (۱۳۷۷). نظریه های شخصیت. ترجمه: یحیی سید محمدی. تهران: هما.
- ۱۵- شیعه، اسماعیل. (۱۳۸۲). «لزوم تحول مدیریت شهری در ایران». مجله جغرافیا و توسعه، شماره بهار و تابستان، صص ۶۲-۳۷.
- ۱۶- صراف، مظفر. عبداللهی، مجید. (۱۳۸۷). «تحلیل مفهوم شهروندی و ارزیابی جایگاه آن در قوانین، مقررات و مدیریت شهری کشور». مجله پژوهش های جغرافیایی، شماره ۶۳، صص ۱۳۴-۱۱۵.
- ۱۷- صفانیا، علی محمد. (۱۳۷۹). «نارضایتی گسترده دختران دانشجو از نحوه گذران اوقات فراغت». دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری.
- ۱۸- عطارزاده حسینی، سید رضا. سهرابی، مهدی. (۱۳۸۶). «توصیف نگرش و گرایش مردم شهر مشهد به فعالیت های حرکتی و ورزشی». فصلنامه المپیک، سال یازدهم، شماره ۱، صص ۴۸-۳۷.
- ۱۹- کلمن، جیمز. (۱۳۷۷). بنیادهای نظریه جامعه شناسی. ترجمه: منوچهر صبوری. تهران: نی، ص ۱۷۱.
- ۲۰- لهستانی زاده، عبدالعلی. جها نگیری، جهانگیر. تابعیان، حسن. «بررسی عوامل موثر بر علاقه دانشجویان به ورزش: مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز». مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیست و چهارم، شماره دوم، صص ۱۰۵-۹۵.
- ۲۱- مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری. (۱۳۸۰). محل نشر: برگ زیتون.
- ۲۲- مظفری، امیر احمد. کلاته آهنی، کامیار. شجیع، امیررضا. هادوی، فریده. (۱۳۸۹). «توصیف نگرش و گرایش مردم به فعالیت های حرکتی و ورزشی در جمهوری اسلامی ایران». فصلنامه المپیک، سال هیجدهم، شماره ۱، صص ۱۳-۱.
- ۲۳- مظفری، امیراحمد. قره، محمد علی. (۱۳۸۴). «وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان». نشریه علوم حرکتی و ورزشی. شماره ۶، صص ۱۷۱-۱۵۱.
- ۲۴- صفانیا، علی محمد. (۱۳۸۱). «توصیف نگرش و گرایش مردم نسبت به فعالیت های حرکتی و ورزشی در جمهوری اسلامی ایران». طرح تحقیقاتی ملی.
- ۲۵- وحید، فریدون. عریضی، فروغ. پارسا مهر، مهربان. (۱۳۸۵). «بررسی تاثیر حمایت اجتماعی بر مشارکت زنان در فعالیت های ورزشی، مطالعه موردی زنان استان مازندران». فصلنامه المپیک، سال چهاردهم، شماره ۱، صص ۸۶-۷۷.

منابع لاتین:

- ۲۶- Cohen .D.A, Ashwood , S, Scott, M., Overton. A., Evenson . K.R. Woorhees, c. c, Bedim-Rung, A., & MC kenzie, T.L..... *Journal of physical Activity Health*. ۳(۱), S۱۲۹ – ۱۳۸.
شماره ۲۶ عنوان مقاله ندارد
- ۲۷-Fox,K.Rickards,L .(۲۰۰۴). *Sport and leisure*.London:Crown.
- ۲۸- Gratton , C ., & Tice , A .(۱۹۹۱). *The Demands for Sport : A two Stage Econometric Model Using the 1۹۷۷ General Household Survey* .
- ۲۹- Ikede, Sasuru.(۲۰۰۱). “Sport for all in Japan (ssf)” . [Http: //www.ssf.or.jp](http://www.ssf.or.jp) .
- ۳۰- Jackson , E , Crawford , D , Godbey , G .(۱۹۹۳). “Negotiation of leisure constrains” . *Leisure Sciences*. ۱۵: ۱-۱۲.
- ۳۱- Luhman,N .(۱۹۷۹). *Trust and Power*. New York : John Wiley.
- ۳۲- Paragal,S. Gilligan, D,O.Hug,M.(۲۰۰۲). “Does Social Capital Increase Participation in Vouluntary Solid Waste Management? Evidence from Dhaka, Bangladesh”.Published in Grootaert,C and Bastelaer.
- ۳۳- Paxton, Pamela .(۱۹۹۹). “Is social capital docling in the United State ? A multiple indicator assessment” . *AJs*. Vol ۱۰۵. No. ۱, ۸۸-۱۲۷.
- ۳۴- Putnam, R.(۱۹۹۳). “The prosperous community. Social capital and public life”. *The American Prosepect* , Spring, pp.۳۵-۴۲.
- ۳۵- Roland Nau I , Hardman.(۲۰۰۲) “Sport and physical Education in Germany” . *ISCPES University of Manchester* , ۲۰۰۲ .
- ۳۶- Seippel . o.(۲۰۰۶). “Sport and social capital” . *acta Sociological* , Vo۱ . ۴۹ . No . ۲.p:۱۶۹-۱۸۳ .
- ۳۷- Torkildsen , G.(۱۹۹۲). *Leisure and Recreation Management Edition*.(۲) . London - madras : E & FN Spon.
- ۳۸- Yan, soon , min .(۲۰۰۲). “Towardsa sporting nation with sport for all”. Email : soon – min- yam@ssc . gov.sg ,۲۰۰۲.